

Kalendarium działań 3. Brygady Partyzanckiej Obiegu Wileńskiego
Armii Krajowej.

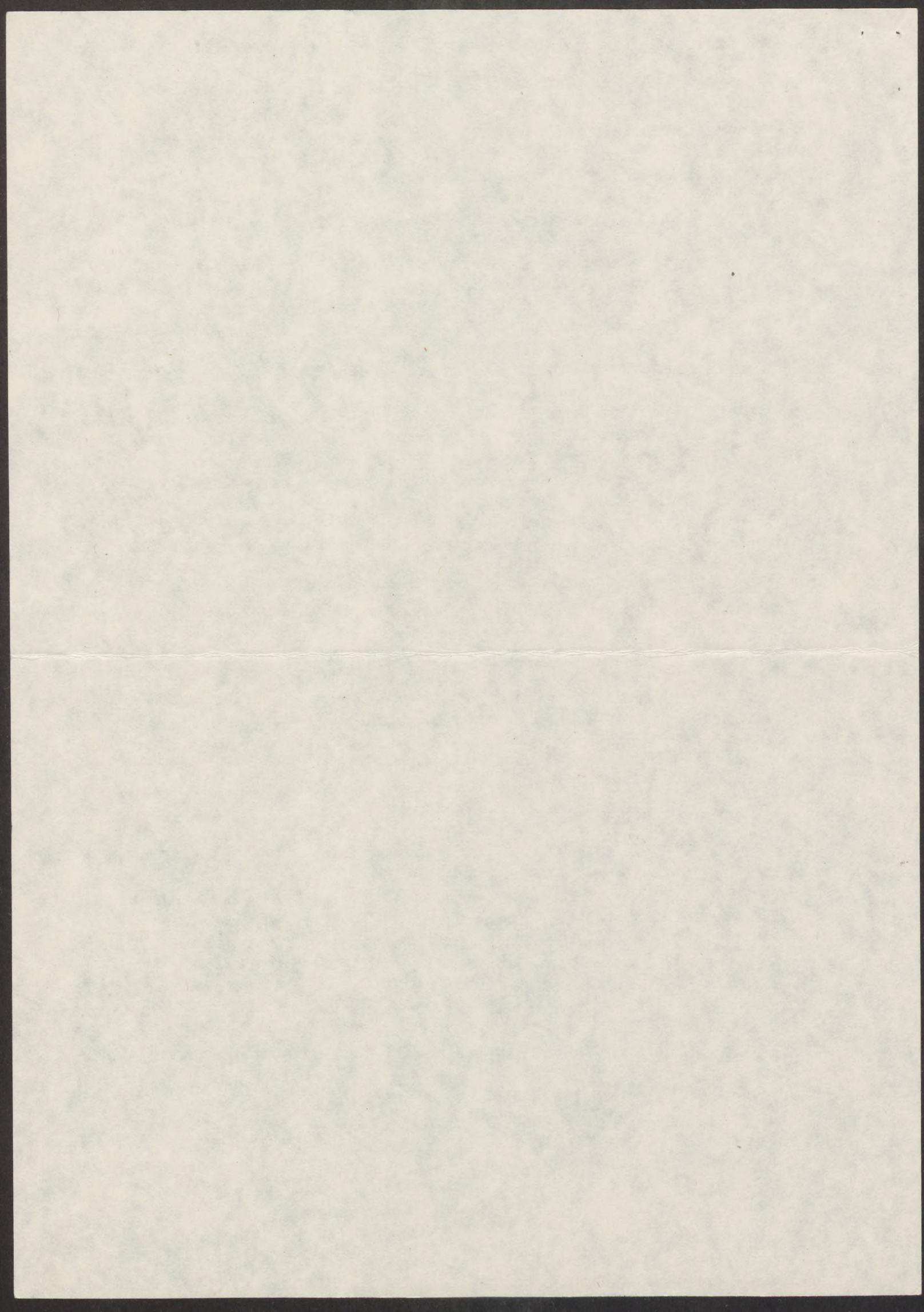
1943r.:

- 2 września - Nymarsz z Wileña grupy por. „Dziła” / 8 osób /;
6-20 września - Budowa ziemianki w lasach szubińskich, penetracja terenu;
13 września - Nymarsz z Wileña grupy por. „Górcala” / 17 osób /;
2 października - Spotkanie grupy „Górcala” z patrolami grupy „Dziła”;
3 - - - - Akcja zbrojna w m.ści Polisznie (pierwszy razny);
4 - - - - Połączenie obu grup. Przejście dowodów przez „Górcala”;
13 - - - - Polyczka pod księż. Justanice;
20 - - - - Opuszczenie ziemianki [żan „bunkra”], przemarsz na południe;
5 listopada - Rozbicie arezów w Korniachach, uwolnienie ok. 50 żydów i innych więźniów;
8 - - - - Akcja na maj. Dubniczki, rozproszenie ochrony, zdobycie broni;
11 - - - - Przystępa, starcie oddziału 40 partyzantów „Górcala” zmienną ps. na „Szczerebec”;
listopad -
- grudzień - Opanowanie terenu na płd. od Wileña, szkolenie bojowe, zasadki na szosach, deszbranie się, mianowanie oddziału 3. Brygady Partyzanckiej;
20 grudnia - Próba zmiany dowódcy brygady [przez Szefa Kedywu Kedy Obiegu];
21 - - - - Zasadzka na szosie oszmiańskiej pod Kamiennym Łohiem;
23 - - - - Akcja na m.ści i maj. Taboryszki, rekrutacja miaz. koni dla zwirodu brygady;
24 - - - - Reorganizacja oddziału w Kamionce / starz 71 partyzantów /;
26 - - - - Spotkanie w Pietokoincach z 6. Brygadą [współdziałanie bojowe];
28 - - - - Akcja na Turgiele^{x1}, rozbicie post. policji, likwidacja akt gminnych;
31 - - - - Rozbicie bandy rabunkowej w lasach stołkich.

1944r

- 8 stycznia - Rozbicie ekspedycji policyjnej pod księż. Mikuliszki^{x1}, zdobycie broni i wyposażenia wojskowego;
17 - - - - Akcja na Rudomino^{x1}, rozbicie post. policji, zniszczenie akt gminnych;
21 - - - - Akcja na Polony^{x1}, zniszczenie akt gminnych i policyjnych;
28 - - - - Akcja na Szumsk, opanowanie i rozbrojenie post. policji;
6 lutego - Wizytacja 3 i 6 Brygady przez Komendanta Obiegu „Wileña” w m.ści Wasionce;
23 lutego? - Zasadzka pod Hiednikami, zdobycie broni; (? - brak dostatecznej dokumentacji daty i przebiegu akcji - 2K)
27 - - - - Akcja na st. kol. Kienia, zdobycie broni;
28 - - - - Akcja na jednostkę Wehrmachtu pod Kienia, zdobycie broni;
1 marca - Akcja kawalerii pod Szumskiem, rekrutacja koni / starz ok. 160 partyzantów /;
11 - - - - Akcja na Mickunij, rozbrojenie post. policji;
13 - - - - Akcja na Grauzyszki, opanowanie post. policji, zniszczenie akt gminnych;
17 - - - - Nieudana akcja na Czarny Łór;
21 - - - - Wspólne z 7. Brygadą akcje na Białą Wiekę i Wojdyaty, zdobycie broni;
29/30 marca - Opanowanie miasteczka powiatowego Nowe Troki [ubezpieczenie akcji przez 7. Brygadę i zwiad konny 3. Brygady], liczna zdobycz mierzana, ekwipuneczna i finansowa / starz ok. 250 partyzantów /;
6 kwietnia - Akcja w Sołeczniakach Wielkich i majątku Kłuta, zdobycz ekwipuneczna;
9 - - - - Wizytacja 3. Brygady przez Komendanta Obr. „Wileña”, dekoracje: „Szczerebec” - Sr. Krzyżem Zasługi z Mieczami i 6 part. Krzyżami Walecznych;
23 - - - - Starcie kawalerii brygady z Wehrmachtem pod Niewieżem / koto m.ści Lipki /;
25 - - - - Nieudana akcja na miasteczko Jaszuny obsadzone przez silną załogę Wehrmachtu;
4 maja - Rozproszenie kompanii wojska litewskiego pod Pantowem;
6 - - - - Zasadzka na szosie Jaszuny-Turgiele / pseudona z powodu echylenia się od walki z Wehrmachtem /;

x1 - akcje wspólne z 6. Brygadą dowodzoną przez por. cc „Torica”

- 7 maja - Powstanie szpitala 3. Brygady w Oniżadonie;
- 13/14 maja - Zdobywanie Muronanej Oszmiański /akcja wspólna z 8. i 12. Brygadą/,
rozbiście i rozbrojenie 2-ech kompanii litewskich sił policyjno-wojskowych.
Liczna zdobycz wojenna /stan brygady ok. 340 partyzantów/;
- 15 maja - Powołanie Oddziału Rozpoznawczego Komendy Obiegu [ORKO] na bazie
kadry ze szwadronu kawalerii 3. Brygady;
- kwiecień-maj - Zasadzki plutonów brygady na szosach oszmiańskiej i lidzińskiej, zdo-
bywanie broni i samochodów, akcje zdobywania samochodów w Hiliście;
- 30 maja - Nieudana zasadzka pod Jaszunami;
- 3 czerwca - Zasadzka pod Jaszunami, zdobycie broni;
- 16 -" - Dołączenie plutonu Szarych Szeregów z Hiliści i wcielenie go do 3 kamp.;
- 27 -" - Zasadzka pod Solecznikami, zdobycie broni;
- 29 -" - Bój spotkaniowy z plutonem Luftwaffe pod Rudaminem /poległo
16 lotników/, liczna zdobycz wojenna;
- 29 -" - Napad ogniowy pod Krzyżówką /na szosie oszmiańskiej/ na kolumnę
transportową Wehrmachtu;
- 30 -" - Zasadzka koło Łowaryszek /pod Kottówką/, zdobycie broni i
samochodów /akcją ubezpieczoną kompania „Koroba” z 4. Brygady/;
- 6 lipca - Akcja na bunkry pod st. kol. Kieniec, zdobycie broni;
- 7-8 lipca - Walki o Kolonię Hileńską i wschodnie przedmieścia Hiliści (Belmont
i Antokol), utrzymanie zdobytego terenu i przekazanie go Armii
Czerwonej. Ciężkie straty 3. Brygady /poległo 53 żołnierzy 3. Brygady
t.j. ok. 25% sił atakujących bezpośrednio umocnienia Wehrmachtu/;
- 12 lipca - Wizytacja 3. Brygady w Kolonii Hileńskiej przez „gen. Hilek”,
mianowanie „Szczereca” na stopień kapitana i odznaczenie orderem VM;
- 17-18 lipca - Rozbrojenie i internowanie donódcy i części żołnierzy 3. Brygady.

„Kalendarium” opracowali 6 żołnierze 3. Brygady w oparciu o meldunki polskie
i niemieckie, „Terminarz wydarzeń” sporządzony przez kpt. „Szczereca” w 1945 roku
oraz na podstawie relacji oraz ankiet 91 b. żołnierzy 3. Brygady Partyzanckiej
(Hileńskiej) Armii Krajowej.

Ostateczne uzgodnienie danych „Kalendarium” nastąpiło w Gdańsku dn. 2 listo-
pada 1987 r., w obecności:

1. „Dziomba” - Władysław Markowski,
2. „Huzar” - Zygmunt Kłosiński,
3. „Milimetr” - Marian Korejwo,
4. „Noc” - Olgierd Christa,
5. „Osa” - Jerzy Ossowski,
6. „Hyrna” - Józef Kuberski.

